

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz miłm. lub jego miejsce na str. 1.2.3. m. 1.500, w tekście m. 1.000
Nekrologi 1.500 mk. zwyczajnie 800 mk.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI.
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 od 2—6 po poł.

PRENUMERATA WYNOŚI:
w Kaliszu miesięcznie 17.000 Mk.
Z odnośnikiem do domu 20.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 20.000 Mk.
Zagranicą . . . . . 40.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 1000 Mk.

№ 166 (7501)

Czwartek, dnia 26 Lipca 1923 r

Rok XXXI

Dr. P. Klinger

b. st. ordynator szpit. wojsk.
specjalista chorób wenerycznych
i skórnych.

(wlewania, szczepionki, analizy krwi na syfils).

Przyjmuje codziennie: panie od 2—3
panów od 4—7

w Niedziele i święta: panie od 12—1
panów od 10—12

KALISZ, Towarowa 3, I piętro.

Dr. CZAJKOWSKI

prześwietlania i fotografie rentgenowskie,
elektryzacja i naświetlania 1099

w chorobach wewnętrznych i nerwowych.
KALISZ, ul. Łódzka 10, dom Kuniga I piętro,
telefon № 49.

Przyjęcia od godziny 9—12 i od 3—5 po poł.

Gabinet dentystyczny

laboratorium sztucznych zębów

p. Wolpe-Lampert

przeniesiony do Kalisza. Stary Rynek 17
I piętro i przyjmuje od 10 do 7 wiecz. 1422

Dr. med. E. Rozentel

choroby wewnętrzne i dzieci.

Plac KILIŃSKIEGO 2.

Przyjmuje od 3 do 5 po południu. 1396

1280

Doktor

S. WAŁCHOWICZOWA

Aleja Józefiny № 13, front, II piętro.

Choroby wewnętrzne, dziecięce
i kobiece.

ANALIZY moczu, kału, płwocin, soku
żółtkowego i krwi (na syfils i inne.)

Przyjmuje od 9—11 i od 4—7 po poł.

Składajcie ofiary
na inwalidów wojennych.

O naprawienie krzywd

Jest jedna sprawa wielkiej wagi, która wywarła wielki wpływ na cały układ stosunków gospodarczych i finansowych, a nawet społecznych i politycznych w kraju i wywierać będzie jeszcze przez czas długi. Można powiedzieć śmiało, że obecny smutny pód wieloma względami stan finansowy i ekonomiczny kraju, jest w znacznej mierze następstwem złego załatwienia tej sprawy.

Sprawę tę przez Sejm poproszono przemyślenia, bagatelizując ją i oświeclając jednostronnie i społeczeństwo nie zwróciło prawie na nią uwagi.

Mówię o sprawie długów przedwojennych, w rublach, markach niemieckich i koronach i o zamianie ich na marki polskie.

Jednym z motywów słynnej ustawy majowej o zamianie walut był ten że ustawa ta dotknie kapitalistów, o których niema potrzeby zbytnio się troszczyć.

Przypatrzmy się jednakże, jak się rzecz przedstawia w rzeczywistości.

Suma długów przedwojennych hipotecznych (inne są niemożliwe do obliczenia) według niektórych źródeł wynosiła około pięciu miliardów rubli w złocie.

Ustawa sejmowa odbiera tę sumę jednej kategorii obywateli, a oddaje innej kategorii bez żadnych zasług ze strony drugiej.

Przez to została zrujnowana doszczętnie cała masa wierzycieli, a zbożona niepomiernie cała masa dłużników.

Przypatrzmy się teraz, kto to są ci „kapitałści” — wierzyciele a kim dłużnicy.

Otóż błędem albo perfidją ze strony zwolenników ustawy było twierdzenie, że straty poniosą bogacze, o których troszczyć się niema potrzeby.

Wiadomą bowiem jest rzeczą, że bogaci kapitaliści, z drobnymi wyjątkami, swoich kapitałów na hypotekach na stosunkowo niski procent nie lokowali lecz umieszczali je daleko korzystniej w operacjach giełdowych, w handlu lub przedsiębiorstwach przemysłowych.

Na hypotekach zaś w pierwszym rzędzie umieszczane były spłaty rodzinne przy działach majątkowych, oraz sumy szpitali, ochroniennych instytucji dobroczynnych, fundacje naukowe, stypendja itp., a także fundusze sierot, wdów, starców, emerytów, drobnych urzędników i wogóle ludzi, którzy sami lub ich rodzice lub opiekunowie umieszczali na hypotekach ciężko zapracowane oszczędności całego życia.

Wierzyciele tych kategorii byli najmniej przygotowani do obrony swoich praw przeciwko przeciwnikom uzbrojonym w naukę, znajomość spraw finansowych i ekonomicznych i zasobnych w środki materialne.

I stała się krzywda wielka może jedna z największych krzywd wyrządzonych w ciągu wielkiej wojny.

Mówię jedną z największych krzywd, gdyż nie wywołana koniecznością, nie przypadkowo lecz z zinnem wyrachowaniem i nie na rzecz państwa, nie na rzecz jakichś celów ogólnych, lecz na rzecz pewnej klasy i ludzi.

I ci ludzie mają obecnie czoło wrzeszczeć o święłości własności prywatnej.

Moralność zaiste godna hotentotów.

Tłumaczenie, że taki kurs był przed wojną i że rządy okupacyjne taki sam kurs wprowadziły nie tłumaczy.

Okupantom bowiem nie chodziło o dobro kraju, lecz o kurs swojej marki.

Kurs przedwojenny także nie może być uważany za argument, gdyż pożyczano nie taki, czy inny papier, lecz pewną wartość. Przykład najlepiej tę rzecz wyjaśni.

Jeżeli Iks pożyczyl od sąsiada konia i ten koń w czasie pobytu u Iksa nogę złamie, to przecież nikt nie może żądać, ażeby sąsiad przyjął od Iksa konia albo wartość tego konia ze zlamaną nogą.

Każdy to powie, i każdy sąd to przyzna, że Iks winien zapłacić sąsiadowi wartość, jaką koń

przedstawiał w chwili, kiedy go Iks od sąsiada pożyczał.

Takimi końmi z polamanami nogami są ruble, marki niemieckie i korony.

Rzucić jeszcze należy wzrokiem na następstwa, jakie ustawa omawiana wywołała w życiu kraju.

Otóż pozbawienie funduszy szpitali i zakładów dobroczynnych doprowadziło te zakłady do upadku lub zmusiło je do żądania pomocy ze skarbu państwa.

Toż samo można powiedzieć o zakładach naukowych.

Stypendja zaś, o ile były oparte na hypotekach, można uważać za skasowane zupełnie.

Znaczna ilość ubogiej młodzieży szkolnej została pozbawiona pomocy, a więc możliwości kształcenia się.

Oprócz tego zrujnowani w tak znacznej liczbie obywatele byli właśnie tą warstwą, na której wszędzie opierają się głównie pożyczki państwowe i operacje kas oszczędności.

I śmiało można powiedzieć, że nieudawanie się polskich pożyczek państwowych było w znacznej mierze wynikiem wspomnianej ustawy.

Obdarowani bowiem tak niezastuzenie zostali ludzie znani z egoizmu i braku poczucia obowiązków względem państwa i społeczeństwa.

Konieczną więc jest rzeczą, aby specjalna ustawa tę sprawę uregulowała na zasadach sprawiedliwości, tj. według rzeczywistej wartości sum w chwili zaciągania pożyczek.

Sprawa ta została już poruszona w Sejmie, gdzie klub PSI „Wyzwolenie” złożył odpowiedni wniosek, który zamieszczamy poniżej.

Na jednym z ostatnich posiedzeń sejmku przed wakacjami zgłosił poseł Kapeliński i toż z klubu PSI „Wyzwolenie” następujący wniosek w sprawie uregulowania długów przedwojennych.

W chwili wybuchu wojny na ziemiach wchodzących obecnie w skład państwa polskiego wstrzymane zostało normalne regulowanie wszelkich należności.

Sprawę tą załatwiały rządy zabórcze w ten sposób, że udzielały dłużnikom odroczeń, czyli t. zw. moratorium.

Odroczenia te były następnie kilkakrotnie przedłużane.

Tymczasem wobec wypadków wojennych waluta papierowa spadała, aż spadła do dzisiejszej normy, czyli do bardzo drobnego ułamka wartości nominalnej.

Wskutek tego obecnie wierzyciele są zupełnie na lasce dłużników, gdyż ci oddają to co zechcą.

W ten sposób wzbogacili się nadmiernie właściciele nieruchomości szczególnie nieruchomości ziemskich.

Pokrzywdzeni zaś, a bardzo często pozbawieni całego mienia są wierzyciele. Wierzycielami tymi w przeważnej części są: wdowy, sieroty, emeryci, szpitale, ochronki, zakłady naukowe i t. p. tj. osoby najmniej do obrony swych interesów przygotowane.

Suma długów przedwojennych według obliczeń p. ministra skarbu wynosiła około ośmiu miliardów złp.

Według źródeł prywatnych wynosi znacznie więcej.

Zabrnię takiej olbrzymiej sumy z jednej kategorii obywateli na rzecz drugiej musiało się odbić i odbiło się bardzo szkodliwie na stanie finansowym i ekonomicznym państwa. I można śmiało powiedzieć, że obecny smutny stan finansów państwa polskiego jest w znacznej mierze wynikiem nieuregulowania sprawy długów przedwojennych.

Sprawa ta może być uregulowana tylko w drodze należytych podstaw prawnych i wydają wyroki sprzeczne.

Wobec powyższego Wysoki Sejm uchwalił racy:

„Wzywa się rząd do spiesznego przedłożenia ustawy regulującej sprawę długów przedwojennych na zasadzie sprawiedliwości”.

TELEGRAMY.

Ucisk w Kowieńszczyźnie.

Polska w obronie mniejszości narodowych na Litwie.

WARSZAWA 25, (tel. wł.). Rząd Polski wystosował wczoraj do Rady Ligi Narodów notę, w której zwraca uwagę, że Litwa kowieńska, która z chwilą wstąpienia do Ligi Narodów przyjęła na siebie obowiązek wykonania przepisów traktatu o ochronie mniejszości narodowych, dotychczas odnośnej deklaracji w parlamencie swym nie ratyfikowała i żadnego z przepisów rzeczonego traktatu nie wykonała. Równocześnie natomiast — jak stwierdza nota rząd litewski — zastrzył represje wobec mniejszości polskiej, na co Polska nie może spoglądać spokojnie i domaga się od Rady Ligi Narodów zmuszenia Litwy do respektowania zarządzeń Ligi.

Rada Naczelna „Piasta“.

WARSZAWA 25, (tel. wł.). Wczoraj przed południem odbyło się posiedzenie Rady Naczelnej Polskiego Stronnictwa „Piast“, w którym uczestniczyli delegaci ze wszystkich dzielnic Państwa. Zagaił pos. Witos, wygłaszając dłuższy referat o sytuacji politycznej zarówno wewnątrz jak i zagranicznej. Mówca podkreślił dotychczasowe wyniki działalności Rządu i wspominał o zamierzeniach na najbliższą przyszłość. Z kolei prezes klubu „Piasta“ pos. J. Dębski złożył sprawozdanie z działalności parlamentarnej klubu. Rozwinięła się dłuższa dyskusja, w której zabierali głos pp. Kuncewicz z Warszawy, Bleke ze Lwowa, dr. Michalkiewicz, Kułerski z Pomorza i w. in. Wszyscy mówcy podnosili szereg postulatów natury politycznej i ekonomicznej, godząc się jednak zasadniczo z programem pos. Witos i Klubu sejmowego „Piasta“. Dalszy ciąg obrad dziś przedpołudniem.

Jak słychać, Rada Naczelna „Piasta“ przygotowuje nową „anatemę“ na secesjonistów z pos. Janem Dąbskim na czele.

Dyskusja polityczna czy finansowa?

Exposé p. Witos a lub „tylko“ min. Lindego.

WARSZAWA 25, (tel. wł.). Dotąd jeszcze nie jest rzeczą postanowioną, czy w czasie dyskusji nad projektem budżetowym na 3 kwartał br. wygłosi deklarację premier p. Witos, czy też minister skarbu p. Linde, jak również i to, czy deklaracja ta nastąpi na posiedzeniu dzisiejszym (środkowym) czy też czwartkowym. Istnieje jednak, zwłaszcza na lewicy, tendencja, aby na wypadek deklaracji min. Lindego nie odbywać dyskusji ogólnopolitycznej, lecz ograniczyć ją wyłącznie do spraw finansowych.

Z SEJMU.

WARSZAWA 25, (tel. wł.). Trzecie czytanie ustawy w przedmiocie upoważnienia zarządów gmin do czasowego (na przeciąg 2 lat) zajmowania wszelkich lokali szkolnych w gminie na cele powszechnego nauczania figurowało na pierwszym miejscu porządku dziennego wczorajszego posiedzenia Sejmu, które się rozpoczęło o godz. 5 po południu. Sprawa ta wywołała najniebezpieczniejsze zaniepokojenie na ławach żydowskich, któremu dał wyraz pos. Feldmann. Żydzi obawiają się, że zarekwirowanie lokali szkół żydowskich może się przeciągnąć ad infinitum, gdyż skutkiem uzyskania z tego, źródła pomieszczeń dla szkół powszechnych, gminy nie będą się kwapiły z budowaniem szkół. Dlatego klub żydowski proponuje odesłanie tej ustawy do Komisji oświatowej. Po wyjaśnieniach referenta pos. Lypacewicza (Wyzwolenie), odrzucono wniosek pos. Feldmanna, poczem całą ustawę przyjęto w 3 czytaniu z paru drobnymi poprawkami.

Następnie załatwiono w 3 czytaniu ustawę o opiece społecznej, poczem przystąpiono do ustawy o użytkownikach rolnych. W głosowaniu część poprawek Senatu przyjęto, część zaś odrzucono.

Zapowiedź zniesienia ograniczeń dewizowych

WARSZAWA 25, (tel. wł.). Na wczorajszym posiedzeniu Komisji budżetowej Minister skarbu p. Linde oświadczył, że Rząd opracowuje już program swej polityki oszczędnościowej, poczem zakomunikował, iż w najbliższym czasie zniesione będą istniejące ograniczenia dewizowe i instytucje, którym to prawo przedtem przysługiwało, będą mogły pokrywać dewizowe zapotrzebowania swoich klientów z wyjątkiem nale-

żytości za pewne artykuły luksusowe, których wóóz będzie zabroniony. Wykaz tych artykułów będzie niebawem ogłoszony.

Wyrok w sprawie por. Radomskiego.

WARSZAWA 25, (tel. wł.). W procesie por. Niemira—Radomskiego oskarżonego o gwałt publiczny z powodu spoliczkowania przed gmachem sejmowym redaktora „Rzeczypospolitej“ pos. Strońskiego, zapadł wczoraj popołudniu wyrok przed sądem wojskowym. Por. Radomski skazany został na 5 tygodni aresztu domowego za zakłócenie porządku publicznego.

Chadecja w opozycji?

WARSZAWA 25, (tel. wł.). W kołach t. zw. większości rządowej budzi coraz to większe zaniepokojenie stanowiska Chrześcijańskiej Demokracji, która w komisjach podczas debat nad uposażeniem funkcjonariuszów państwowych oraz nad ustawą o podatku majątkowym zupełnie wyraźnie popiera koncepcje lewicy. Z tego też to powodu także i sprawa uposażenia urzędników nie może jakoś doczekać się załatwienia przez plenum sejmowe, pomimo że już od 2 dni zamieszczana jest na porządku dziennym.

W kwestji podatku majątkowego niewyrażone dla większości rządowej stanowisko zajmuje również Klub Chrześcijańsko-Narodowy (pos. Dubanowicza).

Pomyłka p. Gdyka.

WARSZAWA 25, (tel. wł.). Tuż przed wczorajszym posiedzeniem Sejmu odbył się Konwent Senjorów, na którym omawiano losy ustawy o użytkownikach rolnych. Okazało się bowiem, że skutkiem niezorientowania się wice-marszałka Gdyka w przedmiocie, tytuł wspomnianej ustawy pozostawał w sprzeczności z artykułem 1. Wobec tego postanowiono anulować onegdajsze uchwały Sejmu i całą sprawę omówić ponownie na posiedzeniu wtorkowym.

Ochrona lokatorów.

WARSZAWA 25, (tel. wł.). Ustawa o ochronie lokatorów dotąd jeszcze nie została przez Komisję prawniczą załatwioną, pomimo że obrady nad nią toczą się nieustannie. Wczoraj Komisja omawiała warunki eksmisji.

Jeszcze jeden minister.

WARSZAWA 25. Wczorajszy „Monitor“ ogłasza nominację Stanisława Osieckiego na ministra Reform Rolnych. Nominacja podpisana została 24 bm.

Zezwolenie Ministra Spraw Wojskowych na udział w zjeździe b. legionistów.

WARSZAWA 25. Uwzględniając, że w roku bieżącym już odbyły się zjazdy b. formacji wojskowych polskich, w których brali udział jako goście oficerowie czynnej służby, zezwalam tym że na wzięcie udziału w zjeździe b. legionistów w dniu 4 i 5 sierpnia z zastosowaniem się do wydanych w tym przedmiocie rozkazów M. S. Wojsk., Sztabu Generalnego Nr. 26 (R. O. Dz. MSWojsk. 119 p. 2 z dnia 4.7.1923 r. Dzienników Rozkazów 27/21 gab. m. 1.11865/22 g. m. 1 z dnia 13.7.1923 r.). Jednocześnie zaznaczam, że zezwolenia na udział oficerów w służbie czynnej w charakterze gości na zjazdach i rocznicach wszelkich byłych formacji wojskowych polskich — udzielam po raz ostatni i samem anuluję rozkaz MSWojsk. 11865/22.

Minister Spraw Wojskowych (—) generał SZEPTYCKI.

Dnia 20.7.1923 r. Nr. 16594.

Regaty na Warcie.

POZNAN 25. W niedzielę odbyły się staniem Towarzystwa Wioślarskiego „Tryton“ regaty na Warcie, w których wzięły udział: załogi Trytona, Bydgoskiego Towarzystwa Wioślarskiego, mistrza Polski, Klubu Wioślarskiego Gopło z Kruszwicy, oraz sekcji wioślarskiej A. Z. S. Z wyjątkiem jednego biegu, w którym załoga A. Z. S. pokonała załogę Trytona wszystkie inne biegi wygrały załogi Trytona.

Dolary w Gdańsku.

GDANSK 25. „Gazeta Gdańska“ donosi: Na jedynym rynku dewizowym tj. w Gdańsku przez myśl niemiecką dokonywa tak olbrzymich zakupów dewiz, że chwilami kurs dolara w Gdańsku przewyższa notowania berlińskie blisko o 100

proc. Ostatni zatarg między Bankiem Rzeszy, a bankami prywatnymi w Berlinie został wprawdzie formalnie załagodzony, nie przestaje być jednak groźny z powodu braku dewiz i gwałtownego pozbywania się marki niemieckiej za wszelką cenę, co się zaznacza w raptownym spadku marki niemieckiej w Gdańsku, gdzie rynek nie jest krępowany przepisami Banku Rzeszy. Wiadomości, że przemysł nadreński wystosował do rządu Rzeszy kategoryczne żądanie przydziału dewiz, grożąc w przeciwnym razie ruchem separatycznym spowodowały, iż dolar dochodzi do 500 tysięcy marek niemieckich.

Wielka organizacja spiskowa w Rosji

RYGA 25. Z Moskwy donoszą o wykryciu w Połtawie wielkiej organizacji spiskowej pod nazwą „rosyjsko-ukraińskiego związku narodowego“. Związek ten miał za zadanie wywołanie ruchu zbrojnego przeciw bolszewikom na całej przestrzeni Rosji sowieckiej. Spisek był bardzo rozgałęziony w wojsku, należeli doń dowódcy poszczególnych oddziałów w garnizonach petersburskich i kronsztadzki, a także w różnych punktach gubernji poławskiej, kijowskiej, eka-tirinosławskiej i kurskiej. Dokonano mnóstwa aresztowań. W związku z wykryciem spisku pozostaje także dymisja Gittisa, dowodzącego protesburskim okręgiem wojskowym.

Potworna katastrofa kolejowa w Bułgarii

BUKARESZT 25. „Uniwersal“ donosi z Ruszczyku, że wbrew pierwotnym doniesieniom podczas ostatniej katastrofy kolejowej w Bułgarii na linii Sofia — Warna zginęło 103 osoby, a 300 jest lżej lub ciężiej rannych.

P. Ligocki.

WARSZAWA 25. Wobec pogłosek, rozszerzanych i komentowanych przez niektóre organy prasy, o rzekomem mianowaniu p. Edwarda Ligockiego na stanowisko zastępcy naczelnika wydziału prasowego ministerstwa spraw zagranicznych stwierdza, iż zastępcą naczelnika wydziału prasowego tegoż ministerstwa został mianowany p. Stefan Natanson, który też czasowo pełni funkcje naczelnika wydziału. Pogłoski o rzekomem powołaniu p. Ligockiego na urząd ministra spraw zagranicznych pozbawiono są wszelkiej podstawy.

Uwolnienie aresztowanych podczas zaburzeń strajkowych.

ŁÓDŹ 25. Ogółem podczas zaburzeń strajkowych aresztowano 63 osoby, z których po sprawdzeniu tożsamości zostało bezzwłocznie zwolnionych 45 osób.

Z rozporządzenia władz sądowych zwolniono z aresztu policyjnego przy ul. Kilińskiego, będących pod śledztwem 14 osób.

Pod śledztwem pozostają 3 osoby.

Uregulowanie sprawy przewłaszczenia w Poznańskim.

WARSZAWA 25. Jak wiadomo Polacy z Kongresówki i Małopolski, którzy zakupili w Poznaniu nieruchomości, narażeni byli na znaczne i nie do przewyciężenia wprost trudności i przeszkody przy zyskiwaniu tak zwanego przewłaszczenia tychże nieruchomości, z poprzednich właścicieli na nich tj. tych, którzy nieruchomości te zakupili. Niejednokrotnie wskutek postępowania władz poznańskich jednostki te potraciły całe majątki.

Sprawę tę obecnie uregulował minister spraw wewn. Kiernik, o ile chodzi o nieruchomości miejskie i przemysłowe. Wystosował on bowiem w ostatnim czasie stanowczy okólnik do podległych władz nakazujący jaknajrychlejsze zlikwidowanie spraw złączonych z przewłaszczeniem i to w kierunku pozytywnym dla tych, którzy te nieruchomości kupili.

Strajk budowlany.

WARSZAWA 25. Wobec wybuchłego strajku robotników budowlanych zaprzestano robót na wszystkich budujących się w Warszawie domach zarówno kooperatyw, jak i nielicznych prywatnych.

Katastrofa finansowa Niemiec.

BERLIN 25. „Vossische Zeitung“ zajmuje się dziś ostatecznie przypieczętowaną kapitulacją Reichsbanku Rzeszy i państwa niemieckiego wobec wielkiego kapitału. Dziennik stwierdza, że wczorajszy dzień ostatecznie ujawnił wobec świata bezprzykładną klęskę drugiej akcji ratowniczej. Obecnie rynek nowojorski pozbawiony

jest wszelkich innych wskaźników dla kursu marki i będzie musiał normować swą ocenę według stosunku pomiędzy zapasami złota Reichsbanku i ilością banknotów znajdujących się w obiegu. Wczoraj opublikowane oficjalne dane wykazały, że sytuacja w tej dziedzinie przedstawia się w sposób najzupełniej tragiczny. „Vossische Zeitung” przewiduje obecnie z każdym dniem nowy katastrofalny spadek marki niemieckiej.

O unormowanie złotych polskich.

WARSZAWA 25. W gospodarczych kołach rządowych najbardziej aktualnym zagadnieniem jest obecnie sprawa unormowania złotego polskiego. Chodzi o ustalenie systemu regulacyjnego zarówno dla licznych rzesz obywateli, którzy lokowali swe oszczędności w bonach złotych, jakoteż dla skarbu.

Jak wiadomo, od chwili ustąpienia p. Grabskiego ze stanowiska ministra skarbu, kurs złotego nie jest notowany i utrzymuje się na wysokości 17.000 mk. za złoty. Tymczasem kurs franka szwajc. doszedł obecnie do 28 tys. marek. Dotychczas w łonie rządu ani też w ministerjum skarbu w sprawie tej nie powzięto ostatecznej decyzji.

Gielda Warszawska.

WARSZAWA New-York — 135000, Londyn — 619000, Niemcy—0.34, Paryż—8010, Szwajcaria — 271000.

Pracownicy Państwowi o ustawie w sprawie uposażenia urzędników.

Centralny komitet pracowników państwowych w imieniu 24 organizacji zawodowych, reprezentujących cały ogół pracowników państwowych, uważa za swój obowiązek założyć uroczysty protest przeciwko zlekceważeniu spraw pracowników państwowych przez większość podkomisji, a następnie komisji budżetowej sejmiku, które w debatach nad projektem nowej ustawy o uposażeniu pracowników państwowych, nie wnikając w najżywniejsze interesy całego świata pracującego, odrzuciły wszystkie najważniejsze, głęboko rozważane i z poczuciem odpowiedzialności wobec potrzeb państwa i społeczeństwa zgłoszone poprawki związków.

Odrzucone zostało żądanie objęcia ustawą pracowników kolejowych t. zw. „stałych dziennie płatnych”, stanowiących 70.000 kolejarzy, objętych dotąd ustawą o płacach z dn. 13 lipca 1920 r. Są między nimi ludzie, którzy po kilkadziesiąt lat spędzili w nieustannej służbie na kolei na odpowiedzialnym nieraz stanowisku. Poprawka wprowadzona przez komisję budżetową do art. 107 a i b umożliwiła podciągnięcie pod tę ustawę jedynie części kolejarzy „stałych dziennie płatnych”, ograniczając to prawem takimi zastrzeżeniami, które każdej chwili uczynić je mogą bezwartościowymi. Masa kolejarzy pozostaje niepewna swego bytu i losu.

Odrzucona została poprawka związków do tabeli płac, dążąca do zmniejszenia rozcięcia między płacami najwyższymi i najniższymi, a tem samem do zabezpieczenia bytu szerokim masom pracowników państwowych, w konsekwencji do zdeokratyzowania społeczeństwa i do zużycia skromnych dochodów państwa w sposób jaknajbardziej celowy i obywatelski. Tabela przyjęta gwarantuje nędzę i upośledzenie wszystkich niższych kategorii pracowników państwowych.

Odrzucono też postulat dotyczący jednorazowego zaszerogowania pracowników państwowych z chwilą wejścia w życie nowej ustawy celem częściowego przynajmniej usunięcia rażących krzywd w ustosunkowaniu hierarchicznym pracowników państwowych w poszczególnych dekadach. Odrzucenie tego postulatu jest pozbawieniem pracowników państwowych nabytego, aczkolwiek niezrealizowanego prawa, zagwarantowanego art. 20 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r.

Odrzucono poprawkę dotyczącą zaliczenia lat pracy funkcyjarszom b. państw zaborskich, będących dzisiaj na służbie polskiej zamiast proponowanego przez związki utrzymania dotychczasowego stosunku między dodatkiem za wysługę lat, a resztą poborów ustalono policzalność sześciu miesięcy za trzy lata, krzywdząc niepomiernie pracowników państwowych wszelkich kategorii.

Odrzucono poprawkę, domagającą się ustalenia pierwszej możnej w ten sposób, ażeby pensja otrzymywana przez funkcyjarszów najniższej kategorii, umożliwiała mu byt, a przyjęto zasadę, że można ta będzie oparta na dzisiejszej niedzarskiej pensji tegoż pracownika. Tem samem ustawa w konsekwencji nie może przynieść istotnego polepszenia bytu pracownikom państwowym.

Odrzucone zostały wreszcie wszystkie niemal poprawki dążące do sprawiedliwego wynagradzania pracowników poczt, telegrafu i telefonu, zależnie od rodzaju i ilości pracy, jak również licne poprawki wniesione przez nauczycieli szkół średnich i powszechnych, przez asystentów i profesorów wyższych uczelni.

W tym momencie, wobec krzywdzącego potraktowania przez większość podkomisji i komisji budżetowej pracowników państwowych, wobec chawy,

że nowa ustawa nie poprawi położenia ogółu świata pracowniczego, wobec kolosalnego, a słusznego rozdrażnienia mas pracujących, wobec ich coraz cięższej, stającej się nie do zniesienia nędzy materialnej, Centralny Komitet pracowników państwowych zwraca się do plenum sejmiku o zadostuczynienie słusznym żądaniom pracowników państwowych.

Równocześnie C. K. P. P. uważa za swój obowiązek złożenia wyrazów uznania tej części podkomisji i komisji budżetowej, które w niezłomny sposób broniły interesów pracowników państwowych.

Wszystkim którzy okazali tyle dowodów serdecznego współczucia w oddaniu ostatniej posługi drogim nam zwłok syna i brata

s. + p.

Janusza Gryski

a w szczególności harcerzom i harcerkom na czele z druż. Janiakiem, i tym harcerzom którzy na swych barkach ponieśli drogie nam zwłoki na miejsce wiecznego spoczynku, jak również za pienia wykonane przy grobie, składają z głębi zbolełego serca serdeczne podziękowanie

Rodzice, bracia i siostry.

KRONIKA.

— AMNESTJA. Dnia 24 lipca w Nr. 71 „Dzien. Ustaw” ogłoszona została ustawa o amnestji. Z dniem dzisiejszym zatem ustawa ta podlega wykonaniu. Amnestja obejmuje przestępstwa popełnione do dnia 30 marca 1923 r. chociażby karę orzeczono po tym dniu.

— OSOBISTE. W ubiegły wtorek bawił w naszym mieście Szef wydziału bezpieczeństwa w biurze Komisarza rządu na m. Warszawę p. Julian Grękowicz, który umyślnie przybył do naszego miasta, aby je zwiedzić po zburzeniu przez Niemców, gdyż tu się urodził i uczęszczał do gimnazjum, później zaś po ukończeniu uniwersytetu zajmował się praktyką adwokacką w Moskwie aż do roku 1917-go, tj. do wybuchu rewolucji.

— Z TOW. WIOSŁARSKIEGO.

W dn. 26.7 (czwartek) od godz. 8 m. 30 do 11 m. 30 rozpoczynają się koncerty symfoniczne dwa razy tygodniowo salonowej powiększonej orkiestry 29 p. S. K. Wejście tylko dla członków i wprowadzonych gości.

— W SPRAWIE PRZELICZENIA KAPITAŁÓW AKCYJNYCH NA ZŁOTE POLSKIE.

Min. skarbu wyjaśniło, że o ile nie znajduje przeszkód w oznaczaniu złotych polskich kapitałów zakładowych powstających spółek akcyjnych, o tyle uważa, że przeliczanie takich kapitałów na złote polskie z równoczesnym przeliczeniem wartości majątkowych, spółek już istniejących najpierw jest narazie ze względów praktycznych nie pożądane, a następnie wymagałoby odrębnego uregulowania w drodze wydania osobnych przepisów i do tego czasu stosowane być nie może.

— OCENY ZAMIAST STOPNI W SZKOŁACH.

Minister W. R. i O. P. wydał nowe rozporządzenie, regulujące ocenę postępów w nauce szkolnej

Dotychczasowe oceny, wystawiane na dyplomach świadectwach na t. zw. cenzurach i w zeszytach w postaci cyfr 5, 4, 3, 2, 1, zostaną zamienione wyrazami: bardzo dobry, dobry dostateczny, niedostateczny, zły. Oceny sprawowania 3 i 2, zastąpiono określeniami: odpowiednie, nieodpowiednie

— POCIĄgniĘCIE REDAKTORA DO ODPOWIEDZIALNOŚCI.

Kom. rządu komunikuje: Za ogłoszenie w Nr. 195 z dnia 19-go lipca r.b. czasopisma Rzeczypospolitej w rubryce ofiar składki na pomnik Eligjusza Niewiadomskiego, Kom. rządu na m. st. Warszawę pociągnął do odpowiedzialności karnej redaktora wyżej wspomnianego pisma.

— WIELKIE ZEBRANIE ROLNICZE.

We wtorek 31 b.m. o godz. 2 pp. w sali Stow. Rzem. Chr.z. w Kaliszu staraniem Okręgowego Towarzystwa Rolniczego odbędzie się wielkie zebranie rolnicze, mające na celu unarodowienie handlu polskiego Odczyt stosowny wygłosi p. Zygmunt Chrzanowski dyrektor Syndykatu Roln. w Warszawie zaproszony specjalnie w tym celu. Okr. T-wo Rolnicze zwraca się na tej drodze do wszystkich osób i instytucji społecznych, którym leży na sercu sprawa tak ważna, z prośbą o wzięcie jaknajliczniejszego udziału w powyższym zebraniu.

— KRADZIEŻ Z WŁAMANIEM.

W nocy z dn. 24 na 25 b.m. pomiędzy 9-10 wiecz. nieznanymi sprawcami za pomocą wejścia przez wyrzynięty otwór w słomianym dachu ze strychu do

mu Teofila Sierczaka na Zawodziu skradli wiszące tamże męskie ubranie z ciemnego kurtu wartości 200 tys. mk. Ci sami sprawcy dostawczy się do mieszkania przez usunięcie szyby w oknie skradli jednopierzynę wartości 600 tys. mk. Następnie złodzieje otworzywszy poddebranymi kluczami z obory drzwi skradli 8 sztuk kur na logólną wartość 160.000 mk.

— HANDEL MLEKIEM Z DOMIESZKĄ WODY.

Została doprowadzona do komisariatu Daników ska Marjanna, zamieszkała w Kościelnej wsi, gm. Kalisz za sprzedaż mleka na targu z domieszką 50 proc. wody.

— ZAARESZTOWANIE.

W dn. 24 b.m. zaarrestowana została w Kaliszu Marjanna Dzieciol, lat 22, bez dowodów osobistych i miejsca zamieszkania Marjanna Dzieciol okazała się poszukiwaną przez Sąd Pokoju I-go Okręgu w Kaliszu, jako oskarżona o kradzież.

— UBOJ PSOW NA MIĘSO.

Przepisy o uboju psów dla spożycia mięsa istnieją w b. zaborze pruskim, przy zachowywaniu następujących warunków: 1) psy przeznaczone na konsumpcję podlegają rządowemu zbadaniu przed rzezią i po dokonanej rzezi. 2) Trzewia psów w każdym wypadku należy uznać za niezdatne do spożycia dla ludzi 3) Mięso zdatne do spożycia opatruje się specjalną pieczęcią z napisem „pies”. 4) Mięso psów należy oceniać zasadniczo tylko jako zdatne lub niezdatne do spożycia, kwalifikowanie takiego mięsa jako warunkowo zdatnego lub mniej wartościowego jest niedopuszczalne.

Jedynie przy zastosowaniu wyżej wskazanych warunków można ewentualnie w przyszłości dozwolnić na rzeź psów dla spożycia mięsa, o ile oczywiście zajdzie tego konieczna potrzeba z tem zastrzeżeniem, że sprzedaż takiego mięsa odbywać się będzie w jatkach, specjalnie na ten cel przeznaczonych i ściśle kontrolowanych przez policję, a to celem uniemożliwienia sprzedaży mięsa psiego, jako mięsa innych gatunków zwierząt zwłaszcza w wyrobach masarskich.

Do czasu jednak wydania przepisów w tym przedmiocie, uboju psów na mięso należy bezwzględnie wzbronić, a to przedewszystkiem z uwagi na znaczne szeregienie się wścieklizny.

Powyższe przytoczone jest wyjaśnienie na list woj. Łódzkiego, na którego terenie zauważono sprzedaż mięsa psiego

Oto przyczyny.

Polskę cechuje bez przerwy pech,
Mimo jej chęci i trudy,
W lepszej są doli Rumuni i Czech
I inne pomniejsze ludy.
Na dziesięć razy uda się raz,
Gdy myślą płyniem utudnia,
Zazwyczaj, twardy los, jakby głaz,
Ścieżkę układa nam trudnia.

Gdzie tkwią przyczyny? Czy zły nasz lud?
Czy kraj zepsuty do szpiku?
Nędznych skłonności panuje głód,
Czy jest oszustów bez liku?
Nie! Kraj w tych sprawach od innych ziem
Różnic nadmiernych nie budzi,
Gdy jest odmienny, to tylko tem,
Że brakuje mądrych w nim ludzi.

Ambitnych, próżnych, Polska ma moc,
Chętnych do każdej igraszki,
Jeno w unysłach tych panów noc,
Ptasie ich mózgi i czaszki.
Každy do góry na gwałt się pnie,
Ściągając dla siebie czas złoty,
Ze Sokratesy, zdaje im się,
A są to zwykle miernoty.

Dopóki taki ma dom lub sklep,
Folwark, fabrykę lub biuro,
Co szkodzi, że to nietęgi leń,
I że myślowym jest ciurą?
Lecz gdy do władzy popchnie go los,
Gdy tkwi na Państwa arenie,
Bezmyślność jego, to ciężki cios,
Co godzi w nasze istnienie.

A iluz takich mieliśmy już,
A iluz ciągle się zmienia?
Na ich to karby, Polaku, złóż
Wszelakie niepowodzenia.
W krąg z Polski śmieje się cały świat,
Ci bliscy i ci dalecy,
Ze mając ziemi i ludów szmat,
Myśmy bez przerwy kalecy.

Nie mamy ludzi, choć jest ich dość,
Co zaś jest, same to wióry,
I tem dziwniejsze, że, jak na złość,
Najgłupszy siedzą u góry.
Dopóki będziemy czcić taki stan,
Na zew rozumu wciąż głusi,
Na nic wszelaki sanacji plan,
Utykać Ojczyzna musi.

W. BUCHNER.

Zakłady Elektrotechniczne Inż. Łysińskiego i Przedsiębiorstwo Dostaw Przemysłowych Łysińskiego

Poznań ul. Matejki 55

Telefon 1221 — 1231

ODDZIAŁ I. INSTALACJA

Oświetlenie elektryczne pałaców, wil i t. d.
Budowa stacyj elektrycznych z przeniesieniem siły.

Ustawianie i naprawy:

Prądnic (dynamomaszyn), silników (motorów).
Telefonów, gromochronów, dzwonków elektrycznych i t. d.

ODDZIAŁ II. WCIĄGI (Lify)

Dostawa wciągów osobowych i ciężarowych.
Naprawa i konserwacja wszelkich fabrykatów i konstrukcyj przez specjalistów.

ODDZIAŁ III. AKUMULATORY

Dostawa, naprawa i szlamowanie wszelkich baterij akumulatorowych.

ODDZIAŁ IV. DOSTAWA

ropy, naftaliny do zapędu motorów, kwasu siarczanego do akumulatorów,
pasów transmisyjnych ze skóry i t. d.

Wszelkiego rodzaju szczeliwa:

konopne, bawełniane i asbestowe, płyty uszczelniające „Klingerit“, płyty
asbestowe i gumowe oraz węże gumowe do wody i pary, węże parciane i t. d.
Artykuły elektrotechniczne oraz wszelkiego rodzaju artykuły techniczne.

1443

**Choroby żołądka, kiszec,
nerek, obstrukcje, hemo-
roje i t. p. radykalnie leczą
Szwajcarskie gorzkie ziołka
Dr. Bauera-oryginalne z marką
„Kogut“ Sprzedają apteki i składy.
Skład główny w a. t. KUROWSKIEGO.**

W piątek 20 lipca r. b. w
godzinach 7—8 wiecz. w oko-
licy Warszawskiej i Wrocław-
skiej ulicy, lub do nich przy-
ległych zaginął kurtyzowany
wyżeł maści brunatno-bron-
zowej w biało-żółte plamy ze
stalową obrozą.

Uprasza się o odprowadze-
nie go do mieszkania właścici-
ciela, pl. Kilińskiego 4, m. 6.
I piętro za wynagrodzeniem.
Nieprawne przetrzymanie psa
lub nabycie będzie poszukiwa-
ne sądownie. 1469

OGŁOSZENIE.

Franciszek Synowiec b. żoł-
nierz wojsk Rosyjskich za-
ginął w 1918 roku za czasów
okupacji. Prosi o podanie wiadomo-
ści o śmierci swego męża
Agnieszka Synowiec, wieś
Mejaczewica Sieradzkiego pow.
za wynagrodzeniem. 1479

Zginął patent IV kategorii
wydany przez Izbę Skarbo-
wą w Kaliszu na sprzedaż
obuwia na Rynku na imię
L. Bechner, Kalisz, ulica
Dobrzecka Nr. 11. 1487

Dnia 5 kwietnia r. b.
zginął patent IV kategorii
wydany przez Izbę Skarbo-
wą na zakup pierza i róż-
nej starzyzny na imię Ryf-
ki Witkowskiej, Kalisz ul.
Browarna 2. 1475.

Lasy do natychmiastowego wyrebu

w pobliżu kolei kupi poważna firma Wielkopolska.

Oferty z dokładnem podaniem ceny proszę prze-
słać pod adres **J. WOLNIEWICZ**

POZNAŃ
Piekar y 12.

1485

Zginęła książka wojskowa
wydana przez Urząd gm. Bru-
dzew na imię Teofila Naskrę-
ta rocz. 1888. 1484

Do odstąpienia
sklep z mieszkaniem
przy ul. Łódzkiej Nr. 4.
wiadomość tamże. 1482

DYREKCJA

810 kl. Gimnazjum Humanistycznego

— C-wa żyd. szkół średnich w Kaliszu —

podaje niniejszym do wiadomości rodziców i opiekunów, iż
w nadchodzącym roku szkolnym będzie otwarta klasa **szós-
ta** gimnazjum, która została uprawniona na mocy rozporzą-
dzenia Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego z dnia 25
czerwca r. b.

Zapisy nowych kandydatów do klas od wstępnej do VI
włącznie rozpoczną się dnia 15 sierpnia r. b.

Początek egzaminów dnia 29 sierpnia.

Dyrektor **S. Helling.**

2 Numery Naftowe Tygodnika dostaw

Na wzór specjalnych numerów Tygodnika dostaw a to:

Numeru Żelaznego
Numeru Drzewnego
Numeru Budowlanego

wydamy w lipcu b. r.

2 Numery Naftowe Tygodnika dostaw

których zdaniem będzie raznajomienie wszystkich dziel-
nic Polski z Malopolskim Przemysłem Naftowym.
Jednocześnie temuż przemysłowi przedstawiony
będzie całokształt wszystkich źródeł zaopatrzenia jego
potrzeb w granicach Polski.

Ogłoszenia, opisy, monografie, notatki i t. p. do po-
wyższych numerów przyjmuje nasza Administracja oraz
wszystkie Biura Ogłoszeń w Polsce po cenach naszej
taryfy normalnej.

Wydawnictwo Tygodnika Dostaw
w Lwowie.

1274

**Tłuszcz
roślinny
Kunerol**
jest czysty smaczny
łatwo strawny i
TANI

Przedstawiciel: Sp. Akc. **LAMBERT & KRZYSIAK**
WARSZAWA, Niecała 8.

NAPRAWY
Motorów Elektrycznych
Dynamo Maszyn
wykonują
K. Gaertig i Sp. T. z o. p. **Poznań.**
Oddział pracowni elektromechanicznych.
Telefon 3584.
Ul. Półwiejska 35.